

במדור זה ימסור אורי אבנרי דו"ח על פעולות הסיעה בכנסת

„ועדה מסדרת“ - את מי?

אם כן, את מי ביקשה „הועדה המסדרת“ לסדר בסיוור זה? זה נתברר בהמשך הישיבה. קרגמן העמיד את הצעתו להצבעה, ובאופן אוטומאטי הורמו הידיים. בין הידיים שהורמו: ידי פאיי ושתי הסיעות הערביות, שהצביעו למען ועדה שאין להן ייצוג בה. מדוע הצביעו נגד עצמן? הדבר הסתבר מתנועת יד קלה של קרגמן לעבר סוף-אלדון זועבי, ראש ערביי מפא"י, תנועה ש פירושה: אל תדאג, אנחנו כבר נדאג לך.

כ וסִיִּהֶתָה הָרֵאשׁוֹנָה של הכנסת השישית הועמדה על הִי שולחן, לפני חבר־הכנסת ישראל קרגמן. דיוקנו המצוייר של חיים וייצמן שלח מבט לגלגני במסובים מסביב לשולחן לישכת יושב־ראש הכנסת בקריה התל־אביבית. הישיבה התחילה. היתה זאת ישיבה מוזרה מאוד. השתתפו בה חברי הכנסת שעדיין אינה קיימת. הם נועדו יחד כדי להקים ועדה שלא תהיה קיימת, שתמלא תפקיד שעדיין לא הוטל עליה, להחליט החלטות שעדיין אין היא מוסמכת להחליטן. הכנסת השישית תתכנס בפעם הראשונה ביום השני הבא. באותה ישיבה היא תקים „ועדה מסדרת“, שתציע לכנסת את הרכב הִי ועדות הקבועות ואת ראשיהן. אלא שתפקיד זה עלול לגוול זמן רב. ציחת הועדות מחייב תישבוץ מסובך של חברי־הסיעות, ולא ייתכן אלא אחרי מקח וממכר בין המפלגות. זה יכול לארוך ימים, ואולי שבועות. כי להרכב הועדות יש חשיבות רבה מאוד, וכידי יושב־הראש שלהן מרוכזות סמכויות מכריעות. לכן הומצאה שיטה שנועדה, לכאורה, רק כדי להרחיח זמן: באופן בלתי־רשמי מוקמת „ועדה מסדרת“ בלתי־רשמית עוד לפני כינון הכנסת, כך שכל ההחלטות תהינה כבר מיכנות — באופן בלתי־רשמי, כמובן — כאשר יפתח הנשיא את הישיבה הראשונה. בהתאם לכך, נקראתי במיכר ל„התייעצות בלתי־פורמלית של הסיעות“. היתה זו חתייה מעניינת — כי כבר בישיבה ראשונה זו, על כוסי־התה הראשונה, נתגלתה החזית בבירור מוחלט.

הקרב הראשון

יה זה מעין סיוור אלים בטרם קרב. הוא גילה את חִי מהות הקרב הצפוי מן הרגע הראשון בכנסת השישית. חזית כמעט־אחידה של כל המפלגות האינטרסנטיות תעמד מול סיעת הכוח החדש. מטרתה: לסתום בעוד מועד את הבקע שהובקע

ח"כ קרגמן, אנחנו כבר נדאג לך.

בחירת המפלגות ביום הבחירות. אם אי־אפשר היה למנוע את חדירת הכוח החדש בכנסת, אפשר לנסות לנטרל אותו שם. בשיחות פרטיות גם נסתברה השיטה המתוכננת: נרקמת קנוניה של עסקני־המפלגות כדי לשלול מן הכוח החדש את המעמד הרישׁ מי של סיעה בכנסת. האמתלה המתוכננת: נציג אחד אינו יכול להחת סיעה. מכיוון שהכנסת מורכבת מסיעות, כל הזכויות והתפקידים מת־חלקים לפי מפתח סיעתי ואפילו רשות־הדיבור מוענקת על בסיס סיעתי — הרי שלילת המעמד הסיעתי יהיה פירושה: שלילת כושר־הפעולה המעשית. מנציגים של 14,124 בוחרים, הנציג היחידי בכנסת השישית כולה שלא נבחר על־ידי מזכירות־מפלגה. על כך יהיה נטוש הקרב הראשון של הכוח החדש בכנסת ה־שישית — והוא נמצא כבר בעיצומו לפני שהורם הפטיש בפעם הראשונה.

כל הסיעות — זוזן מ...

כל התנהלה במהירות, כמו במכונה משומנת היטב. ישראל קרגמן, כנציג הסיעה הגדולה ביותר, נקרא לשבת בראש. מבלי לאבד רגע קרא „הצעה“ להרכבת הועדה המסדרת הבלתי־רשמית: ועדה בהשתתפות כל הסיעות שיש להן „שלושה מנדאטים ויותר“. כלומר: ועדה של 23 חברים, מהם 8 אנשי המערך, 5 נח"ל, 3 ה־מפד"ל, 2 רפ"י, 2 מפ"ם, 1 ליברל־עצמאי, 1 איש אגודת־ישראל ו־1 קומוניסט חדש. „שאר הסיעות“, הוסיף קרגמן ברוח־חלב, תוכלנה להשתתף ב־ישיבות הועדה כ„משקיפים“.

תנועת־יד קלה

א ילד ישב זר מה הצד, היה תמה על וכוח זה, שנסב על ענייניו של נוהל חסר־חשיבות. אך כל הנוכחים ידעו כי מדובר כאן על עניין ראשון במעלה. על־ידי החלטה פשוטה בועדה הבלתי־רשמית ביקשו נציגי ה־מפלגות ליצור תקדים ברור: שיש בכנסת השישית שני סוגים של סיעות. סיעות של „שלושה מנדאטים ויותר“, שיש להן זכויות, וסיעות של „פחות משלושה מנדאטים“, שאין להן שום זכויות. מי הן סיעות אלה? לשלוש סיעות בכנסת יש שני מנדאטים כל אחת: פועלי אגודת־ישראל ושתי הסיעות הערביות של מפא"י. לשתי סיעות יש מנדאט אחד כל אחת: סיעת העולם הזה — כוח חדש ומק"י.

אורי אבנרי

* שמואל מ'קוניס, הח"כ היחיד של מק"י, שוהה בחו"ל, ולכן לא היתה מק"י מיוצגת בישיבה. ** בין השאר: הזכות להיות מוזמן על־ידי הנשיא להתייעצות ערב כינון הממשלה, הזכות להציע הצעת אי־אמון, הזכות להשתתף בכל הוסיכוחים ובחלטות והחלטות ובדיון על התקציב, הזכות לסידורי־עבודה בבניין הכנסת, ועוד.

רות. חלק מהשטרם ניסה לדבר עם המפגינים בנועם, אולם זעמם של אלה האחרונים העבירם על דעתם. מפקד הכוח במקום זועק מיד חוליית פרישו וכוח נוסף, אולם גם רוכבי־הסוסים לא יכלו להתגבר על המפגינים. תחת להימלט מהסוסים, היו המפגינים תופסים אותם ברטיניהם, כמעט שהפילו את הרוכ־בים. חלק מן הסטודנטים חיפש אחר מכוניות השגרירות כדי להציתן, אולם אלה סולקו בעצת המשטרה, עוד לפני תחילת ההפגנה. כעבור שעה נראה היה כי המפגינים התעייפו במקצת. הם התגודדו סביב נושא הרמקול, פתחו בשירת אנו נתגבר. קרשים טובים. מילות השיר הפי־חו זעם מתודש במפגינים, והם חזרו ושטפו את בניין השגרירות במטח חדש של אבנים. אלא שהפעם החטיאו של אבנים את המטרה ופגעו בראשיהם של שני שטרם רוכבים. הדם החל קולח מן הפצעים הפעורים. תקרות זו השפיע על המפגינים כמטהי קסם. מטר האבנים פסק, וחלק מן הסטודנטים החל להתפכח מזעמו. „זה לא ב־סדר“, נשמעו טענות. „באנו להפגין נגד הברויטס. אין לנו דבר נגד משטרת ישרא־ל. אנו מצטערים על מה שקרה.“ האבנים נשמטו מן הידיים, והמפגינים חזרו והתקבצו סביב נושא הרמקול, אשר קרא באניהם את גילוי־הדעת של אגודת הסטודנטים האפריקאיים, דרש מהם לחזור לאוטובוסים, כדי לעזוב את המקום. כחצי שעה לאחר תום ההפגנה יצאו עובדי השגרירות מן הבניין, כדי לנקות את הרחבה זרועת האבנים, הכרוזת ו־המיטות. אחד מהם ניפץ על ברכו את מוטות השלטים, כשהוא מפליט בהומור אנגלי־דיפלומטי: „קרשים טובים כדי להסיק בהם את התנור בחורף...“

חוק

חלם בהמשכים

אילו היה אחד אחד שוקיירי בכבודו ובי־עצמו מתכנן את מעשיה של ממשלת ישראל כפרשת מחמוד חגיאי, לא יכול היה להפיק מהם תועלת רבה יותר. שלב אחרי שלב, בעיקביות של גיבור־חלם, סיכבה הממשלה את המדינה יותר ויותר. השבוע הגיעו הדברים לשיא חוש. דוב יוסף — שכשורנו בענייני־ציבור הוא מן המפורסמות — הודיע לחגיאי שהוא שולל את זכותו להיות מיוצג על־ידי פרקליט זר. בכך נתן לליגה הערבית — כבאקשויש — נשק־תעמולה פנטסטי נגד ישראל. **ההסתבכות.** ואכן, אין תבין דעת־הקהל העולמית הסתבכות מוזרה זו? בית־המשפט הצבאי לעירעורים הח־ליט לבטל את פסק־דין־המוות של חגיאי, מפני שלא ניתנה לו ההזדמנות לבקש הגנה של סניגור זר. הוא קבע שזו זכות המוענקת לחגיאי בהתאם לחוק. **ורגיס הרשה** לבוא ארצה כדי ל־הגן על חגיאי. איש, לא הטיל ספק בזכותו זו, עד שהתחיל לאנום נאומים פוליטיים אנטיי־ישראליים. אז זה היה מאוחר מדי. **כדי להתחמק** מן ההכרעה, „התיי־עץ“ דוב יוסף עם לישכת עורכי־הדין, זו המליצה לשלול את זכות ההופעה מורגיס — אך לא שללה את עצם זכותו של חגיאי, להזמין סניגור זר. **דוב יוסף** החליט שחגיאי בכלל אין לו זכות לסניגור זר. רק בית־המשפט הגבוה לצדק יוכל ל־החליט אם החלטה זו נכונה מבחינה פורמלית. אך אין כל ספק שהיא נוגדת את רוח החוק הישראלי — כפי שיובן הדבר בעולם.

רצה נשים וילדים. מעתה יטענו תועמלני הליגה הערבית כי ישראל מביי־מת משפט מפוברק נגד הגיבור האומי הפלסטיני — כשם שעשו זאת הסורים לגבי אלי כהן. אחרי שהדברים התגלגלו כפי שהתגל־גלו, בגלל חוסר־מחשבה ואי־ראיית ה־גולד, יהיה קשה לסתור תעמולה זו. לדעת עורכי־דין לא־מעטים ניתן היה למנוע בושה זו גם בשלב האחרון. הסכיר השבוע פרקליט נודע: „מה הפחד מפני ורגיס? אפשר היה לתת לו לבוא ולנאום את נאומיו הארסיים, פשוט צריכים ל־העמיד נגדו פרקליט מוכשר, בעל הבנה פוליטית. אם אין כזה בפרקליטות מדינה, אפשר היה לגייס פרקליט מחוץ

כמג ורגיס?

משפט ראש יקר

ראשו המפוצח של ילד בן תשע, עשוי לשרות־המדינה.

„אחרי הכל, חגיאי בא לארץ כדי ל־הרוג נשים וילדים. האם אין לנו מה לומר על כך? האם טענותינו בענין ארץ־ישראל הן כה עלובות, עד שאנו פוחדים להתמודד עליהם לעיני העולם עם אנט